บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี โทร.0-2549-4771

ที่ ศธ.0578.11/ พิเศษ **วันที่** 11 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขออนุมัติโครงการรักษ์พื้นถิ่นสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย: พิทักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทำนุบำรุงศาสนา และศึกษาวิถีชีวิตวัฒนธรรมพื้นถิ่นไทย

เรียน คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผ่านรองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย

เอกสารแนบ: โครงการรักษ์พื้นถิ่นสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย: พิทักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทำนุบำรุงศาสนา และศึกษาวิถีชีวิตวัฒนธรรมพื้นถิ่นไทย

ตามที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และจังหวัดสิงห์บุรี ได้ดำเนินโครงการ150ปี ตลาดหมื่นหาญ บ้านปากบาง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ทางคณะวิจัยเห็นสมควรบูรณาการกับการเรียนการสอนวิชาสถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น จึงจัดโครงการรักษ์พื้นถิ่นสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย: พิทักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทำนุบำรุงศาสนา และศึกษาวิถีชีวิตวัฒนธรรมพื้นถิ่นไทย ในพื้นที่ตลาดหมื่นหาญ บ้านปากบาง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ขึ้นควบคู่ไปกับกาศึกษาสำรวจเก็บข้อมูลโครงการวิจัย ในระหว่างวันที่ 15 -18 กรกฎาคม. 2554 โดยมีอาจารย์ผู้ควบคุมโครงการรวม 5คน เดินทางร่วมด้วยคือ อ. ณัฏฐกฤษฎ์ ศุภกรพินธคุปต์ อ. อนุวัฒน์ เติมเจิม อ.ณัฐวุฒิ เที่ยงตรง อ.กิติศักดิ์ วิทยาโกมลเลิศ และอ.ชวาน พรรณดวงเนตร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติโครงการ

(นายณัฏฐกฤษฎ์ ศุภกรพินธคุปต์)
อาจารย์ประจำวิชา

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

โครงการรักษ์พื้นถิ่นสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย: พิทักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทำนุบำรุงศาสนา และศึกษาวิถีชีวิตวัฒนธรรมพื้นถิ่นไทย

ผลผลิต: **ผลงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม**

1. ชื่อโครงการ: **รักษ์พื้นถิ่นสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย: พิทักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทำนุบำรุงศาสนา และศึกษาวิถีชีวิตวัฒนธรรมพื้นถิ่นไทย**

2. สอดคล้องกับ กลวิธี/มาตรการตามแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน คือ สนับสนุนให้คณาจารย์ และนักศึกษา มีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. สอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการ (11 C) ตามแผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยฯ พ.ศ. 2553-2556

- ☐ C1 การจัดการศึกษา
- ☐ C2 การวิจัย
- ☐ C3 การบริการวิชาการแก่สังคม
- ☑ C4 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- ☐ C5 การพัฒนานักศึกษา
- ☐ C6 การพัฒนาอาจารย์และบุคลากร
- ☐ C7 การบริหารจัดการ
- ☐ C8 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ☐ C9 การติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ
- ☐ C10 การสร้างความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ
- ☐ C11 การยกระดับการให้บริการและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน

4. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันสังคมไทยต่างประสบกับสภาวะ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และการล่มสลายของอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งล้วนมีที่มาจากสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ , ความเป็นอยู่ กระแสทุนนิยมและกระแสโลกาภิวัตน์ที่ต่างหลั่งไหลถาโถมเข้ามาในสังคมท้องถิ่น ยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ลักษณะทางกายภาพของชุมชน เรื่อยไปจนถึงสภาพจิตใจวิธีคิด ลักษณะการตัดสินใจทั้งในเชิงคุณภาพและคุณค่าของชาวชุมชน.

ชุมชนชาวไทยพื้นถิ่น ถือเป็นชุมชนที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง มีความสมัครสมานสามัคคีในชุมชนสูง อันมีที่มาวัฒนธรรมในเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ แต่ในปัจจุบัน จากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ถาโถมเข้ามาทั้งจากการท่องเที่ยว กระแสทุนนิยม และกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้ชุมชนทั้งหลายก็เริ่มประสบกับผลของปัญหาที่เกิดขึ้น และพยายามตั้งหลักปรับตัวเพื่อดำรงรักษาตัวตนไว้ให้ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง.

ในปีการศึกษา 2554 ตามนโยบายการเรียนการสอนของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ใช้ **ระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเรียนในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการเพิ่มพูนประสบการณ์นอกตำรา และปลูกฝังสำนึกในการส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจจากสภาพความเป็นจริง อันเป็นประโยชน์นอกเหนือจากตำราและการบรรยายในชั้นเรียน เป็นการปลูกฝังเสริมสร้างแนวคิดการอนุรักษ์ ความรู้สึกหวงแหนในมรดกทาง**

วัฒนธรรมอันมีคุณค่าของประเทศชาติ อีกทั้งจะได้ร่วม รณรงค์ค้นหาหนทางในการดำรงรักษาตัวตนของชุมชน ไว้ให้ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน.

5. วัตถุประสงค์

5.1. เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนรุ่นหลัง

5.2. เพื่อรวบรวมรูปแบบ และศึกษาแนวทางการอนุรักษ์อาคารและชุมชนที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม

5.3. เพื่อร่วมรณรงค์ ปลูกฝังจิตนึกในคุณค่า ความสำคัญ ความรักความหวงแหน และแนวคิดเชิงอนุรักษ์ในมรดกซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของชุมชน

6. กลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมโครงการ

- อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์จำนวน 5คนดังนี้ อ. ณัฏฐกฤษฎ์ ศุภกรพินธคุปต์ อ. อนุวัฒน์ เติมเจิม อ.ณัฐวุฒิ เที่ยงตรง อ.กิติศักดิ์ วิทยาโกมลเลิศ อ.ชวาน พรรณดวงเนตร
- นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 90 คน
- ชาวชุมชนตลาดปากบาง อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
- หน่วยงานท้องถิ่น เช่น เทศบาล อบต. อบจ. สำนักงานจังหวัดสิงห์บุรี

7. กิจกรรมการดำเนินงาน

ร่วมศึกษาดูงาน **สำรวจเก็บข้อมูล**_ด้านวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม สภาพสังคมและชุมชน และ**จัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่องค์ความรู้** ร่วมทำกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึก เรื่องความรัก ความหวงแหน และคุณค่า ความสำคัญ ของมรดกและวิถีชีวิตพื้นถิ่น ในชุมชนตนเอง ต่อไปในอนาคต

8. สถานที่ดำเนินงาน

ชุมชนตลาดปากบาง อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี

9. กำหนดการจัดโครงการ

ระหว่างวันที่ 15 -18 กรกฎาคม. 2554

10. งบประมาณ -

12. ตัวชี้วัดเป้าหมายผลผลิต

12.1 เชิงปริมาณ

ผู้เข้าร่วมโครงการ.....95.....คน

จำนวนครั้งที่ดำเนินโครงการ.....1.....ครั้ง

ผู้เข้าร่วมโครงการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ.....82.....

12.2 เชิงคุณภาพ

ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในกระบวนการจัดการโครงการ ร้อยละ.....82.....

ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับ ร้อยละ.....82....

โครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ร้อยละ.....82.....

12.3 เชิงเวลา

วัน/เดือน/ปี ที่จะดำเนินโครงการระหว่างวันที่ 15 -18 กรกฎาคม. 2554

โครงการแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด (ร้อยละ).....82.....

13. การติดตามประเมินผล

ประเมินผลจากการทำแบบสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมโครงการ

14. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. คณาจารย์และนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ได้ร่วมศึกษาดูงานทางวัฒนธรรม กายภาพ สถาปัตยกรรม และสังคม ของชุมชนชาวไทยพื้นถิ่น

2. ได้เรียนรู้ประเภท รูปแบบ ลักษณะและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมของงานสถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น อันเป็นพื้นฐานความรู้ความเข้าใจต่อการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรม

3. ได้ร่วมปลูกฝังจิตนึกในคุณค่า ความสำคัญ ความรักความหวงแหน และแนวคิดเชิงอนุรักษ์ในมรดกซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของชุมชน ชาวไทยพื้นถิ่น รวมถึงชุมชนลักษณะเดียวกัน

15. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ณัฏฐกฤษฎ์ ศุภกรพินธคุปต์

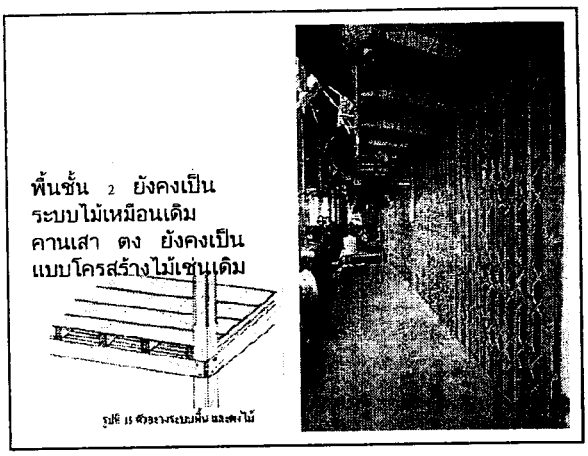
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

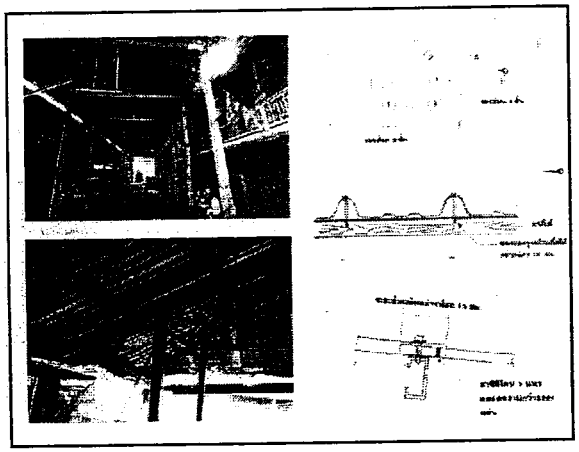
โทรศัพท์ 02-549-4769 มือถือ 081-874-6746

* * * * * * * * * * * * * * * * *

พื้นชั้น 2 ยังคงเป็น
ระบบไม้เหมือนเดิม
คานเสา ตง ยังคงเป็น
แบบโครงสร้างไม้เช่นเดิม

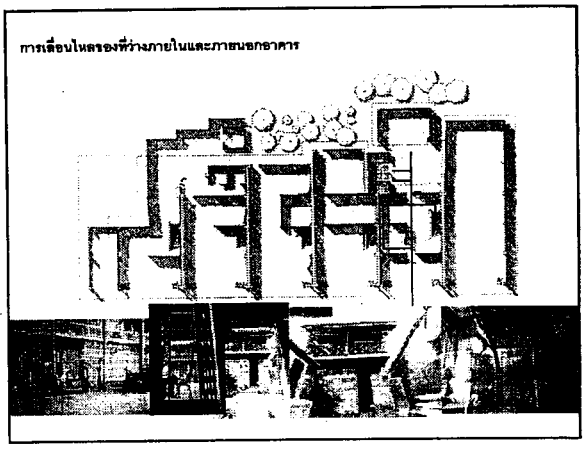
มิติของแสงเงา

บรรยากาศและอารมณ์ของสถานที่

การเคลื่อนไหลของที่ว่างภายในและภายนอกอาคาร

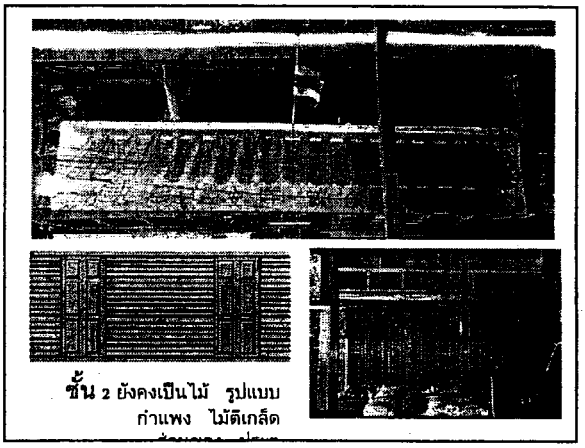

ตัวบ้านเป็นอาคาร 2 ชั้น ครึ่งปูนครึ่งไม้ ชั้นล่างทำเป็นปูน ส่วนด้านบนเป็น

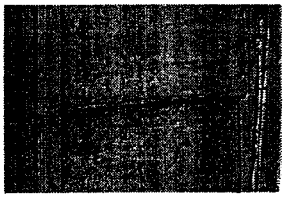

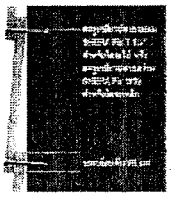
ประตูเหล็กยืด-บังตาแข็ง ได้จัดการเปลี่ยนใหม่จากเป็นไม้ ให้กลายเป็นเหล็กเพรา หลังจากเจอปัญหาน้ำท่วม ทำให้เกิดการเสียหายของตัวไม้

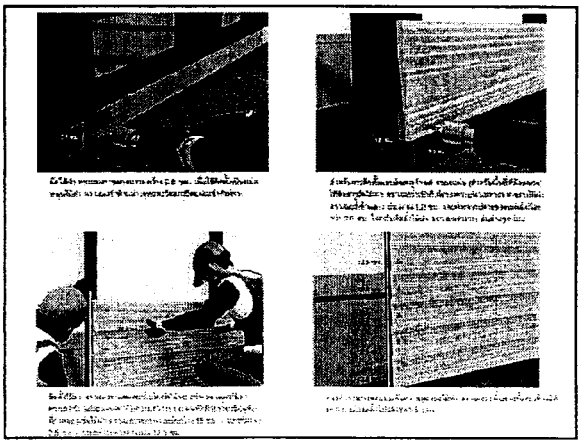

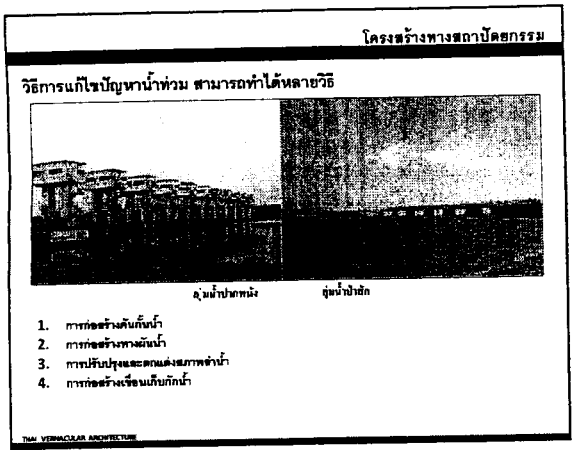
ชั้น 2 ยังคงเป็นไม้ รูปแบบกำแพง ไม้ตีเกล็ด

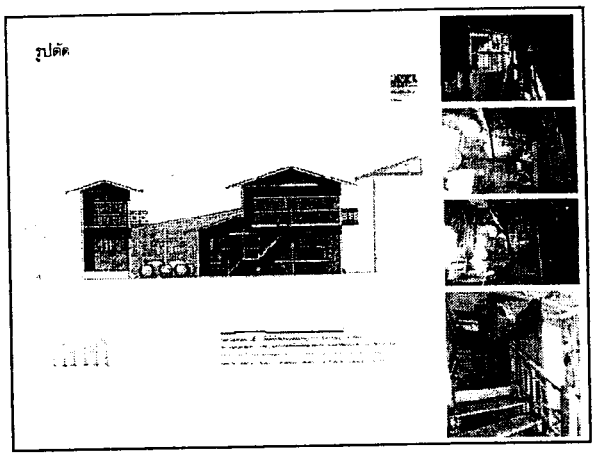

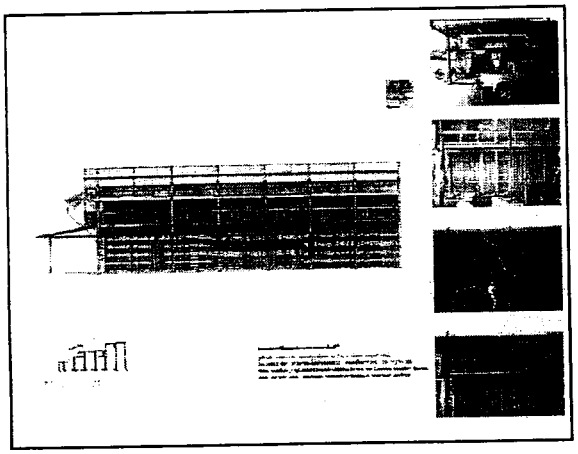

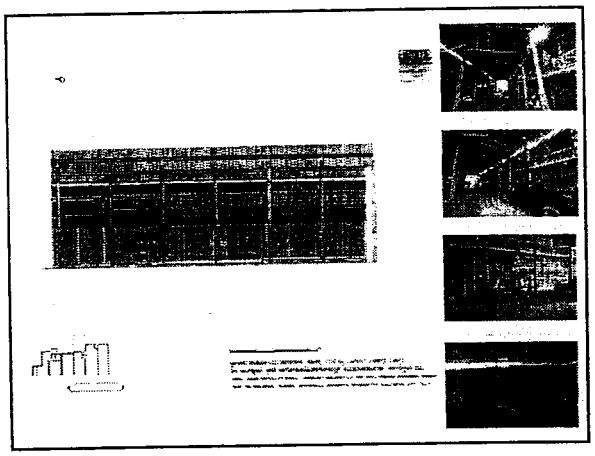

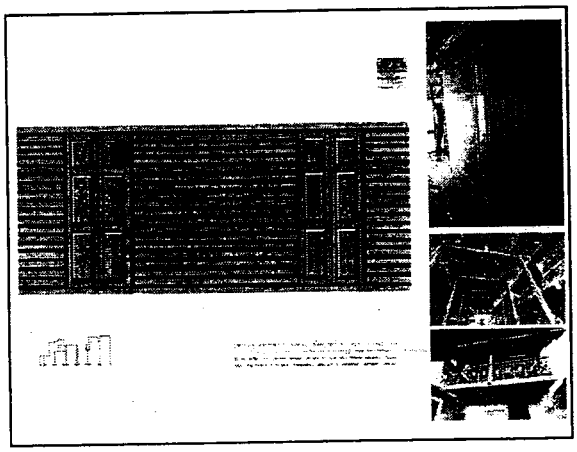

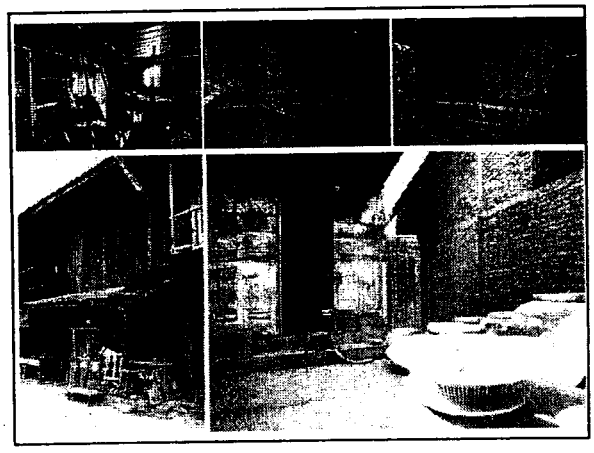

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม
วิธีการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม สามารถทำได้หลายวิธี
1. การก่อสร้างคันกั้นน้ำ
2. การก่อสร้างทางผันน้ำ
3. การปรับปรุงและตกแต่งสภาพทำน้ำ
4. การก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ
THAI VERNACULAR ARCHITECTURE

รูปตัด

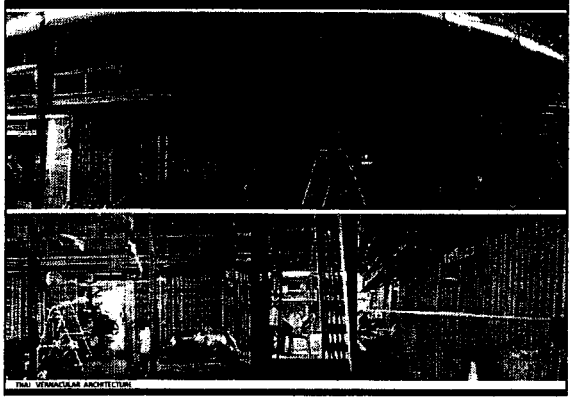

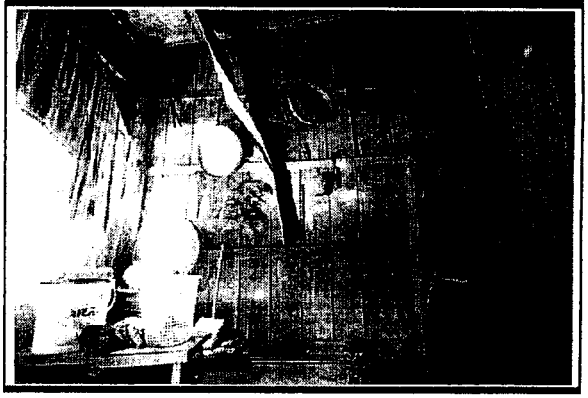

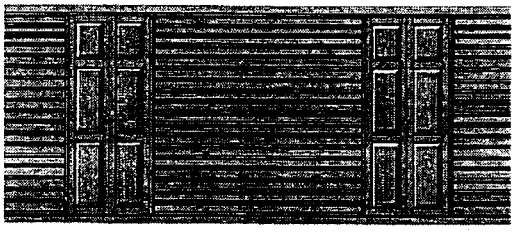
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

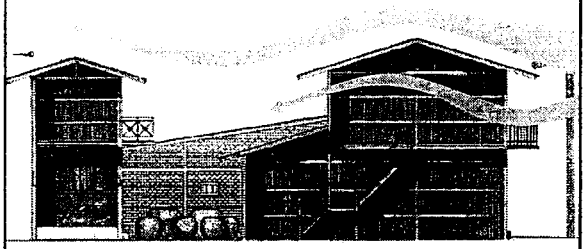

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

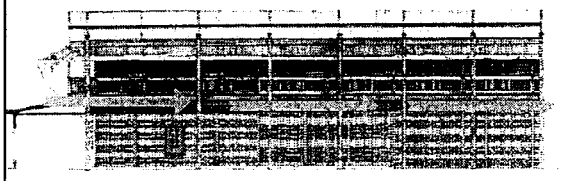

ผนังชั้นบนตีเป็นเกล็ดแนวนอน

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

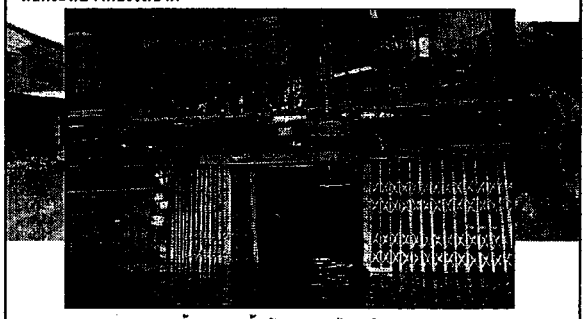
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

ลมจากแม่น้ำ

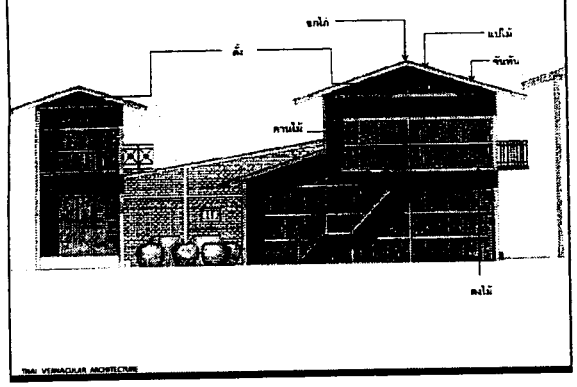
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

ผลกระทบจากธรรมชาติ

น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาไหลเข้ามาท่วมเคยสูงถึง 3 .00 เมตร

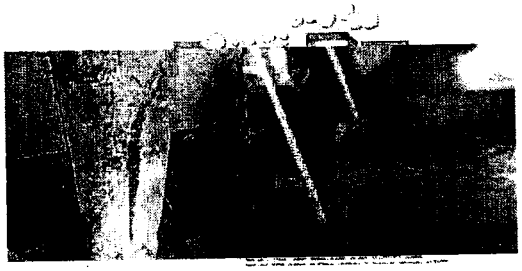
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

THAI VERNACULAR ARCHITECTURE

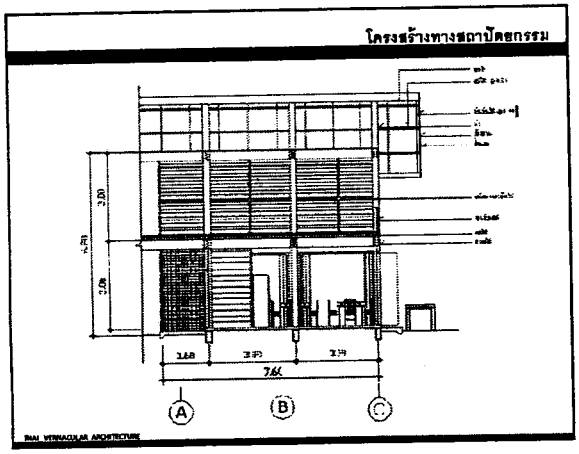
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

พื้นชั้นที่ 1 : เป็นพื้นคอนกรีตชัดมัน

THAI VERNACULAR ARCHITECTURE

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

THAI VERNACULAR ARCHITECTURE

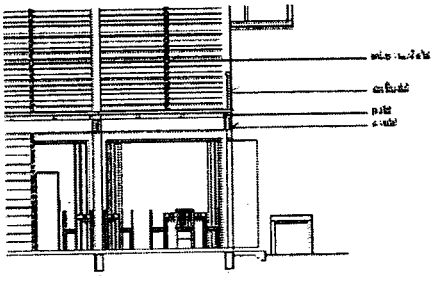
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

พื้นชั้นที่ 2 : เป็นพื้นไม้

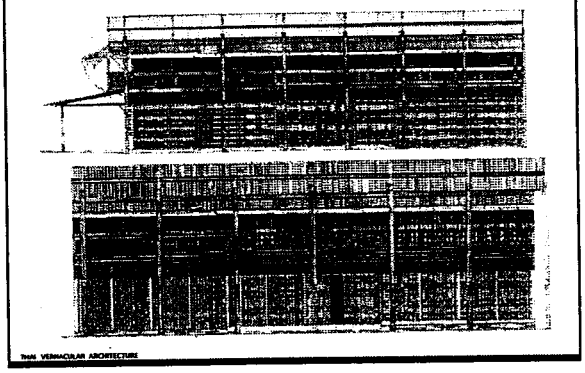
THAI VERNACULAR ARCHITECTURE

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

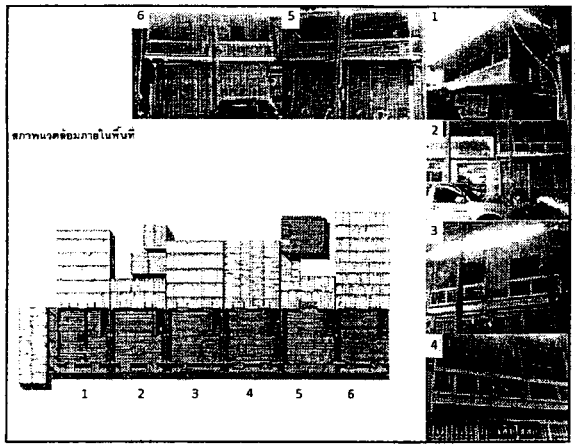

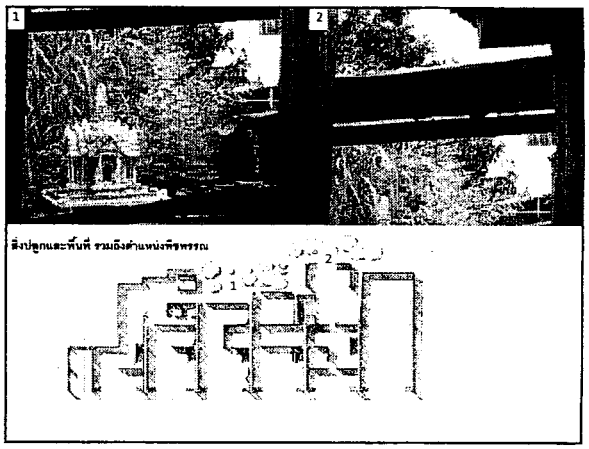
THAI VERNACULAR ARCHITECTURE

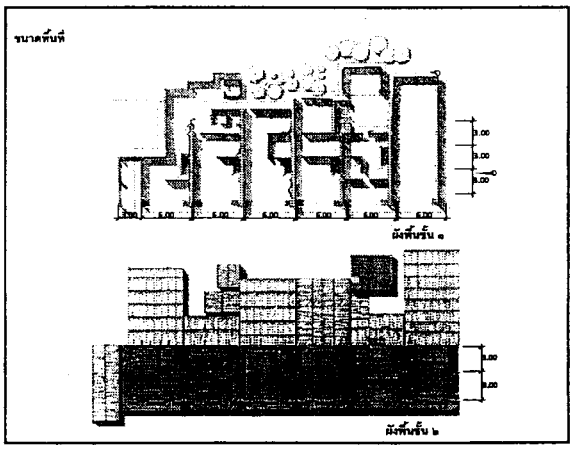
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

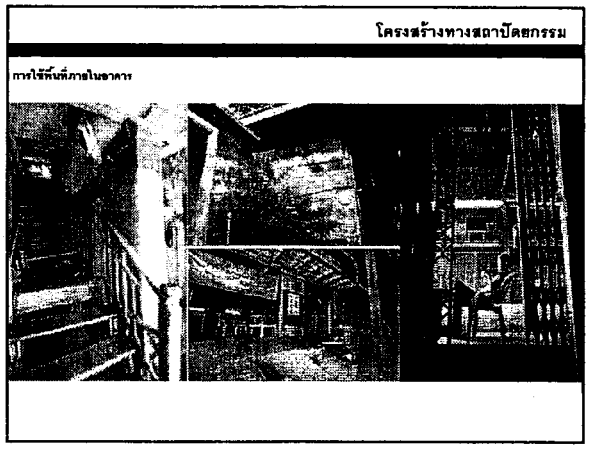

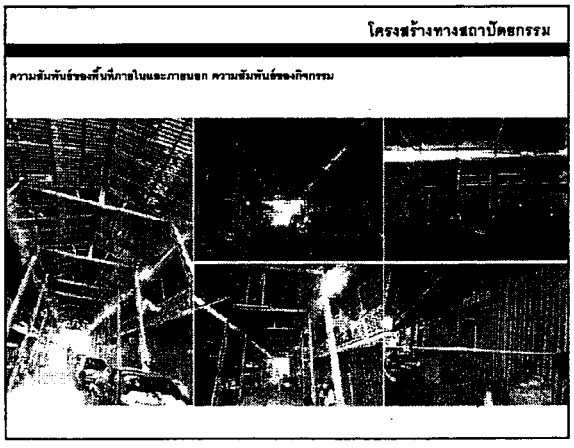
THAI VERNACULAR ARCHITECTURE

6
5
1
2
3
4
ลักษณะต่อมภายในพื้นที่
1 2 3 4 5 6

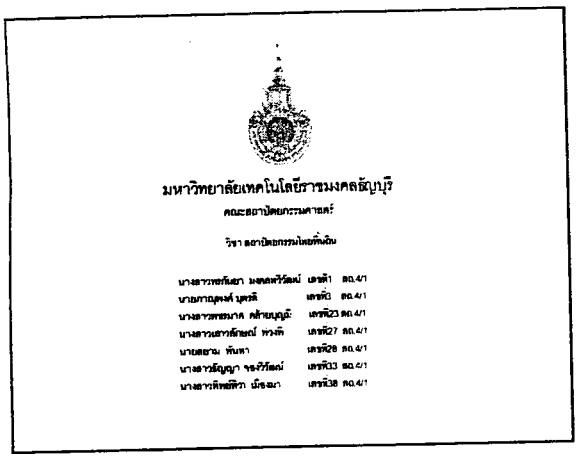

1
2
สิ่งปลูกและพื้นที่ รวมถึงตำแหน่งพืชพรรณ

ขนาดพื้นที่
ผังพื้นชั้น ๑
ผังพื้นชั้น ๒

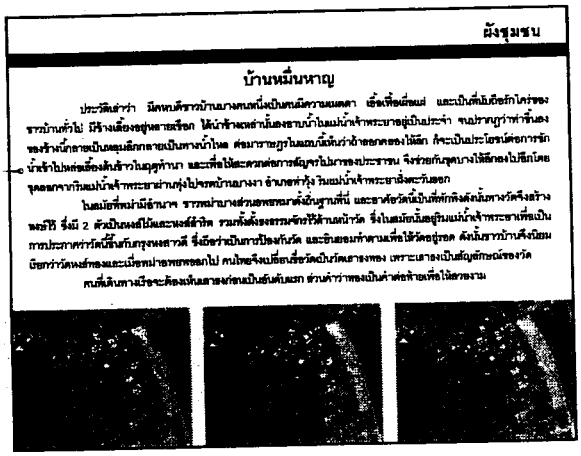

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม
การใช้พื้นที่ภายในอาคาร

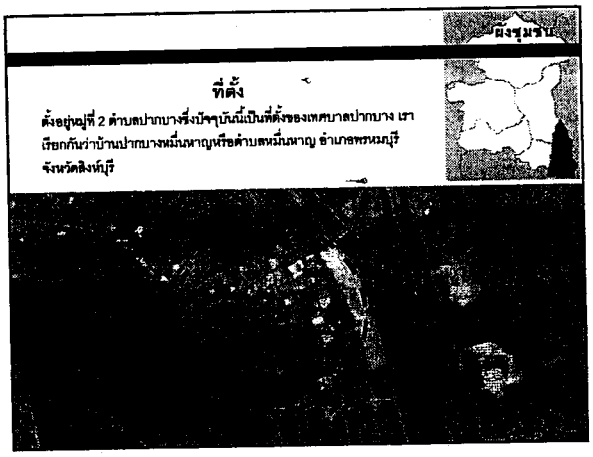

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม
ความสัมพันธ์ของพื้นที่ภายในและภายนอก ความสัมพันธ์ของกิจกรรม

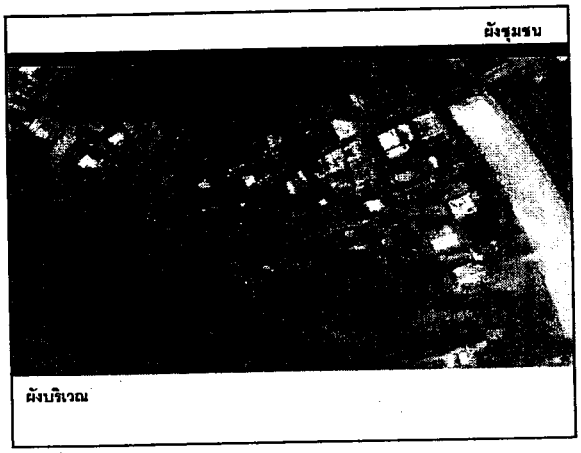

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

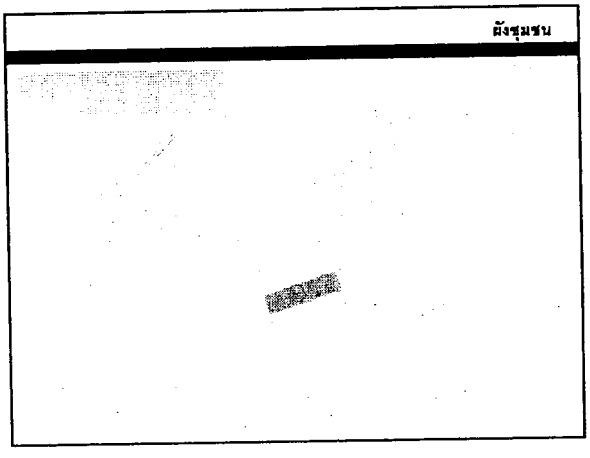

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
วิชา สถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น
นางสาวชลธิชา มงคลหวีวัฒน์ เลขที่1 สถ.4/1
นายกาญจนพ์ บุศดี เลขที่2 สถ.4/1
นางสาวพรพนาภ สติยบุญมี เลขที่23 สถ.4/1
นางสาวเสาวลักษณ์ ทวงดี เลขที่27 สถ.4/1
นายสยาม ทันหา เลขที่28 สถ.4/1
นางสาวธัญญา จรจิรัตน์ เลขที่33 สถ.4/1
นางสาวทิพสิริวา มั่งมา เลขที่38 สถ.4/1

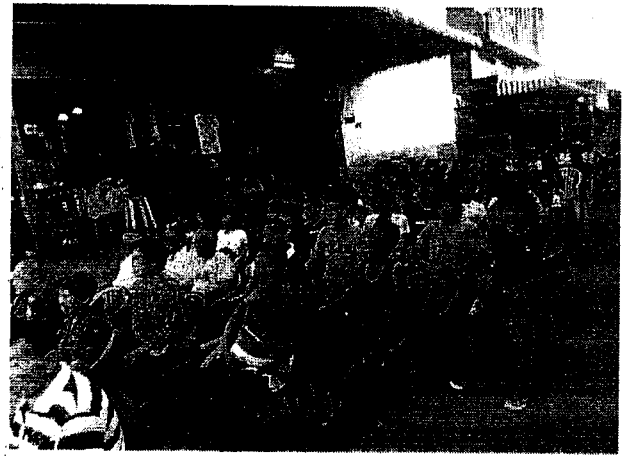

โครงการเชิงปฏิบัติการทางคณิตศาสตร์ศึกษาเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น
ชุมชนตลาดจีน
จังหวัดสิงห์บุรี

ผังชุมชน
บ้านหม้อหาญ
ประวัติเล่าว่า มีคหบดีชาวบ้านบางคนหนึ่งเป็นคนมีความขยันหมั่นเพียร และเป็นที่เลื่องลือกันโดยทั่วไป มีร้างเลื่องชื่อหลายเรือก ได้นำข้าวเหล่านั้นลงขายบนน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่เป็นประจำ จนปรากฏว่าทำขึ้นลงของร้างน้ำลายเป็นคลุมลึกลายเป็นทางน้ำไหล ต่อมาชาวบ้านนี้ได้นำข้าวออกขายไม่ได้ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการรักน้ำเข้าไปหล่อเลี้ยงต้นข้าวในยุคทำนา และเพื่อให้สะดวกต่อการสัญจรไปมาของประชาชน จึงช่วยกันขุดบางให้ลึกลงไปอีกโดยขุดลอกจากริมแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านทุ่งไปจรหน้าบางงา อำเภอท่าวุ้ง ริมแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งตะกั้นออก
ในสมัยที่หม่าม้ามีอำนาจ ราชหม่าบางส่วนอพยพมาตั้งเป็นฐานที่นี่ และอาศัยวัดนี้เป็นที่พักสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางวัดจึงสร้างพระพุทธรูป ขึ้นมา 2 ตัวเป็นพระโต้ไม้และพระศรีศาสดา รวมทั้งสิ่งของกรมจักรให้ด้านหน้าวัด ซึ่งในสมัยนั้นอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อเป็นการประกาศค่าวัดนี้ขึ้นกับกรุงศรีอยุธยา ซึ่งถือว่าเป็นการป้องกันวัด และยังช่วยทำตามเพื่อให้วัดอยู่รอด ดังนั้นชาวบ้านจึงนิยมเรียกว่าวัดหม่าหอมและเมื่อหม่าอพยพออกไป คนไทยจึงเปลี่ยนเรื่องวัดเป็นวัดหม้อทอง เพราะเราเป็นสัญลักษณ์ของวัด
คนที่เดินทางเรือจะต้องเห็นเสาธงก่อนเป็นอันดับแรก ด้วยคำว่าทองเป็นคำต่อท้ายเพื่อให้สวยงาม

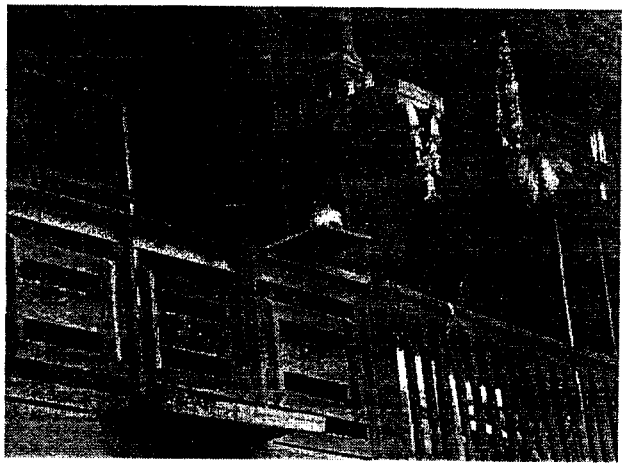

ผังชุมชน
ที่ตั้ง
ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลปากบางซึ่งปัจจุบันนี้เป็นที่ตั้งของเทศบาลปากบาง เรียกกันว่าบ้านปากบางหมื่นหาญหรือตำบลหมื่นหาญ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

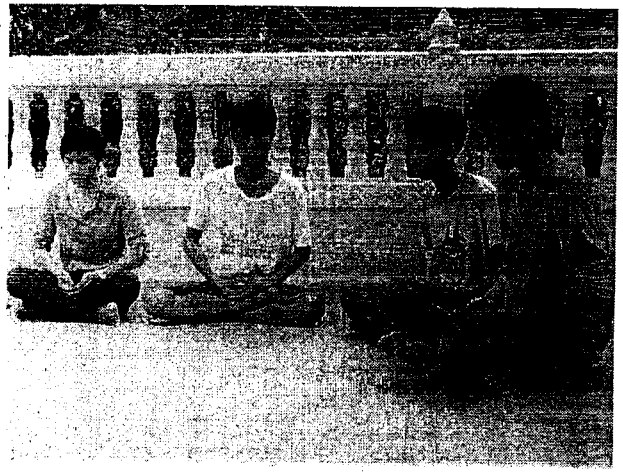

ผังชุมชน
ผังบริเวณ

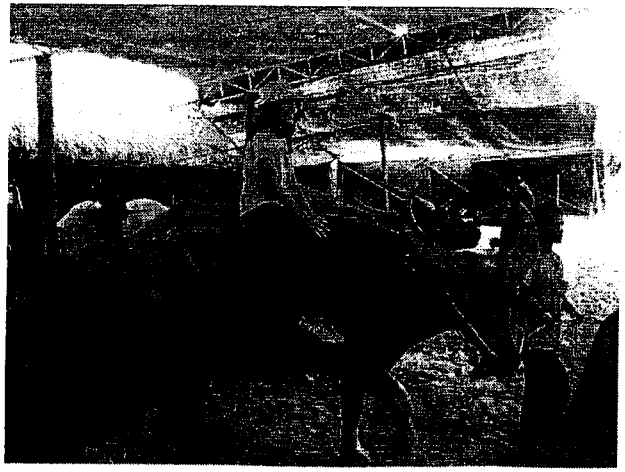

ผังชุมชน

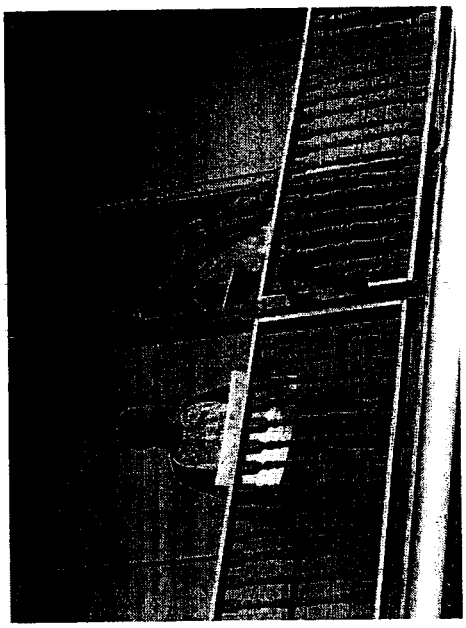
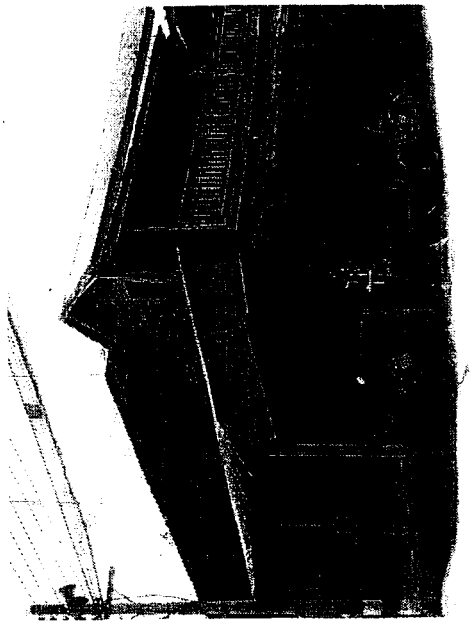

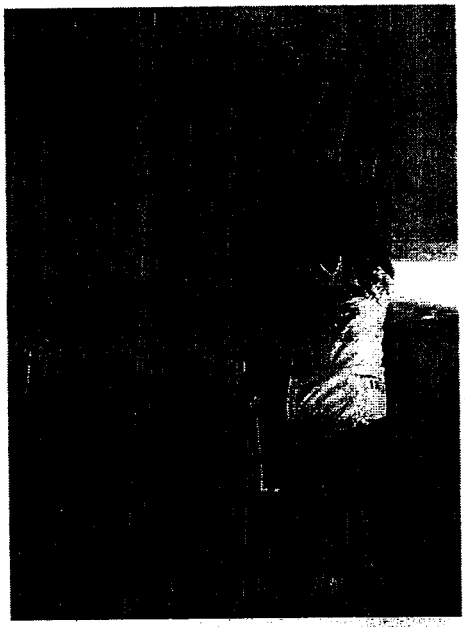
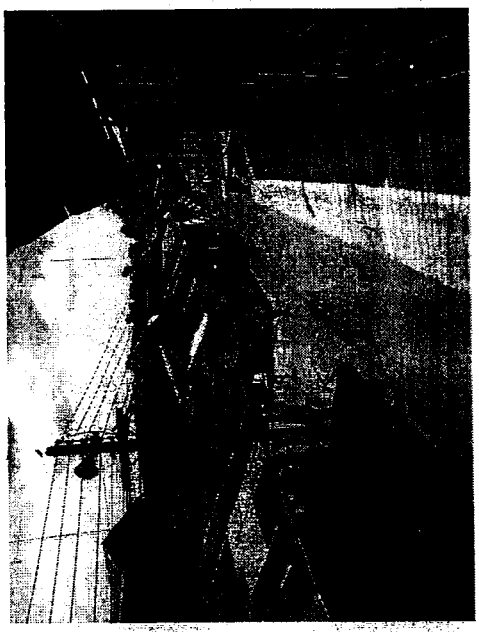
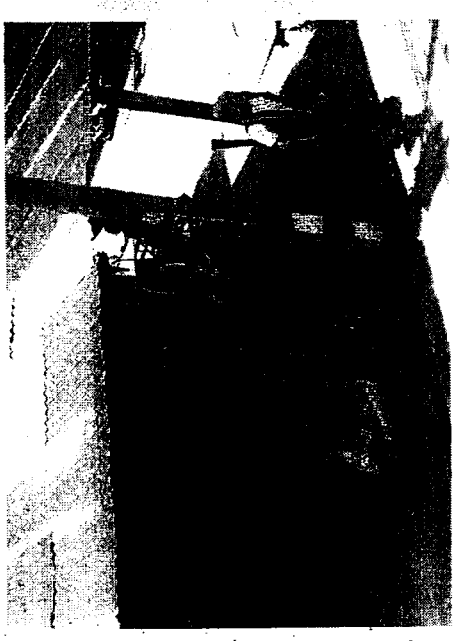
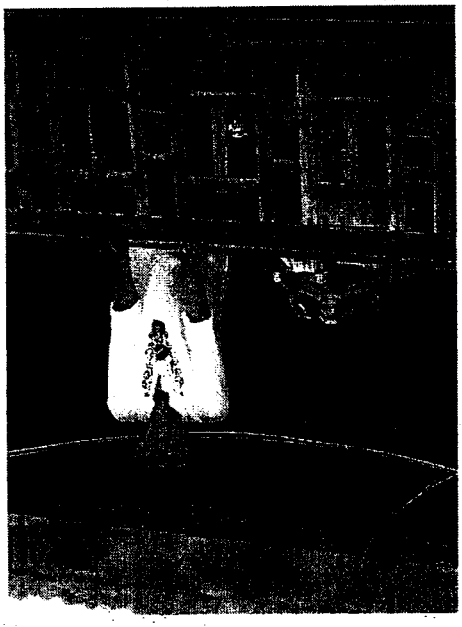

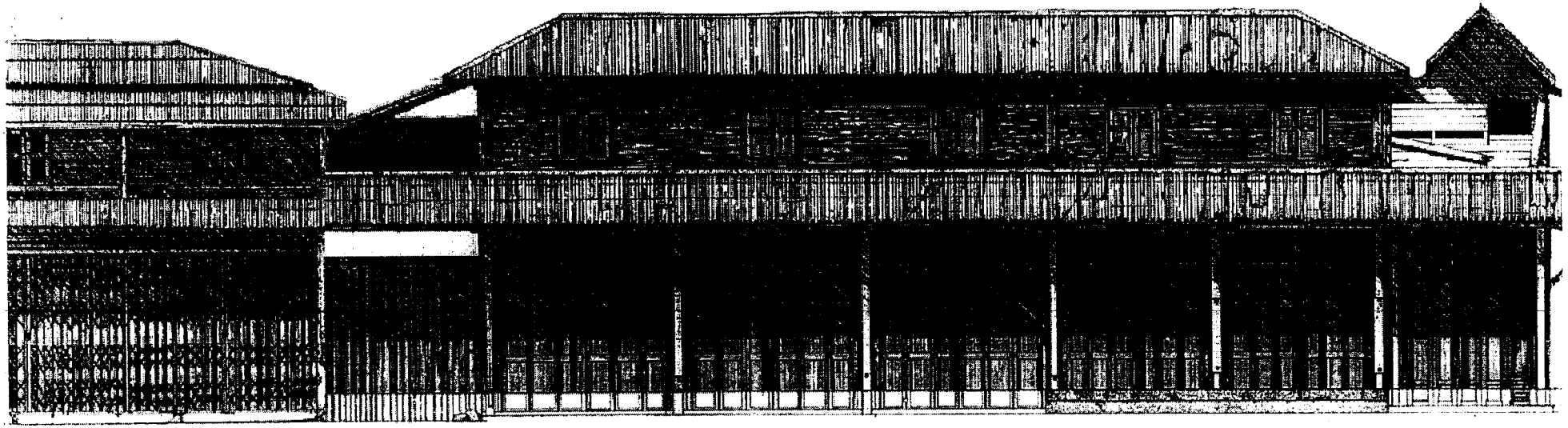

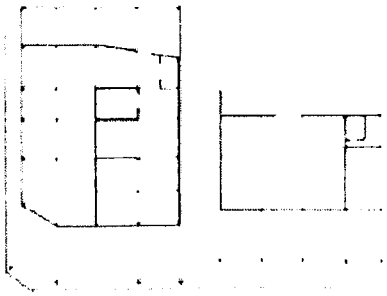

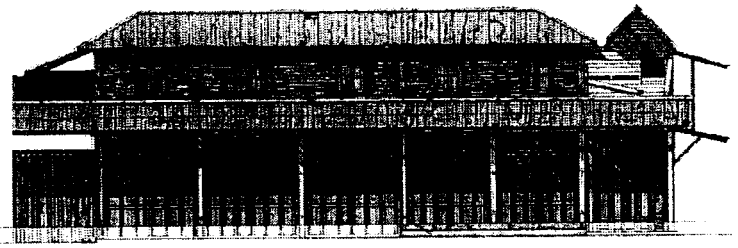

เมื่นทาญ บ้านปากบาง อำเภอพรหมบุร จังหวัดสิงห์บุรี

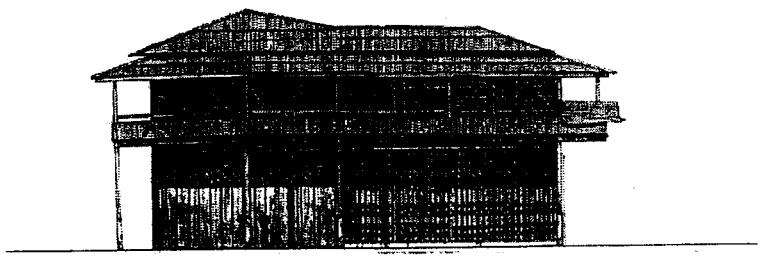
เทาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔

.R BAN PANKBANG OLD MARKET COMMUNITY SINGBURI THAILAND

ACH RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THANYABURY 201/07/27

FRONT ELEVATION (1:50) MUEKHAR BAN PANKBANG OLD MARKET COMMUNITY SINGBURI THAILAND
NAME MIS PANIDA NA NAKHON RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THANYABURI 2004/07/27

ตลาดหมื่นหาญปากบาง

๑๕๐ ปี

